

Drs. V. Timmermans / Jachtschade in populierenbeplantingen

Rentmeester

Het mooie weidelijke jachtbedrijf gaat steeds meer een kunstmatig in het leven gehouden illusie worden.

In de eerste plaats wordt de categorie van jagers die zich nog de rust en de tijd gunnen om van het wild te genieten en die het niet uitsluitend om een groot tableau te doen is, allengs kleiner en de groep die zich wil doen kennen als voortreffelijk jager steeds groter. Daarbij gaat het dus niet meer om een corrigerend afschot tot handhaving van een evenwichtige wildstand in zijn natuurlijk milieu, maar om het kweken en beschermen van bepaalde soorten wild met kunstmatige middelen ter bevordering van de schietsport van de recreanten.

Een dergelijk wildbeheer verdraagt zich niet met de orthodoxe methoden en doeleinden van de bosbouw en zeker niet met een intensievere boomteelt.

De tweede reden waarom de jacht een illusie wordt is dan ook gelegen in de eisen die de moderne bosbouw (althans voor zover deze voornamelijk op de produktie gericht is) aan de wildstand stelt.

In populierenopstanden, waar zeker en sedert lang van intensieve boomteelt gesproken kan worden, is door hun ligging in de regel de wildstand niet overmatig hoog. Daarbij komt dat het biotoop door zijn rijkdom waarschijnlijk niet zo spoedig overbevolkt geraakt als armere terreinen. Doorgaans is evenwel enige schade aan jonge aanplant te verwachten van hazen en reeën. Soms komen konijnen voor.

Fazanten veroorzaken niet zo spoedig schade en van jagerszijde wordt zelfs veelvuldig naar voren gebracht dat zij nuttig zijn. Nu zijn nuttig en schadelijk zeer betrekkelijke begrippen die gevoeglijk verwisselbaar zijn naar gelang het standpunt dat men inneemt.

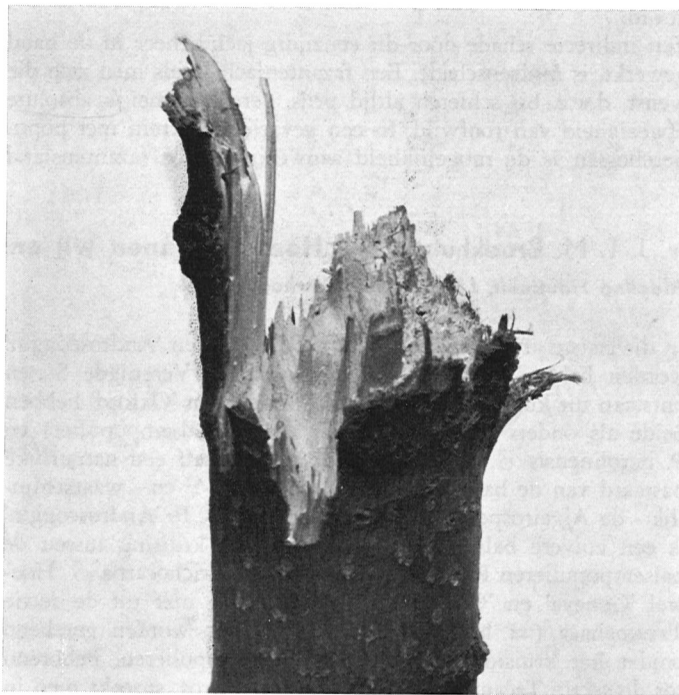
Wat de hazen en reeën betreft behoef ik niet in te gaan op de aard van de schade die zij veroorzaken wanneer zij in grote getale voorkomen. Vooral reeën kunnen zeer schadelijk zijn doordat zij een zo uitgestrekt terrein bestrijken en bij een kort bezoek al zoveel schade kunnen veroorzaken. Waar plastic spiralen voor konijnen in den regel goed kunnen helpen en voor hazen ook nog wel aan te bevelen zijn, bieden deze tegen reeën

zie 2e deel p. 66

„Hagel“-schade aan een jonge boom.

Foto: Timmermans

Slachtoffer van de jacht! Diameter ter plaatse: 8 cm.

Foto: R. Aalbers

stand tegen vegen en zijn blijkbaar in het geheel niet schrikwekkend.

Wij hebben meermalen goede resultaten geboekt met in dierlijke olie gedrenkt touw. De bevestiging op neushoogte kan eenvoudig geschieden met behulp van ijzeren pennen, gemaakt van dik heiningdraad. Hiervan knipt men stukken van ongeveer één meter die men recht trekt. Door met een tang in de bank-schroef een niet gesloten oog aan één einde van de draad te draaien krijgt men een prachtige geleiding voor de draad, waarin deze beweeglijk ligt. De pennen worden namelijk op afstanden van ongeveer drie meter in de grond gestoken en de door de ogen gelegde draad kan uitzetten en krimpen zonder te breken. Aan de uiteinden plaatst men een paaltje en verzwart de einden van de draad met een steen om hem strak te houden. Na een langdurige zware regen of felle zon moet men de draad opnieuw oliën.

De overigens onschuldige fazanten kunnen vaak toppen breken als zij daarop neervallen, maar een belangrijke schade ontstaat bij het schieten in een opstand. Deze schade is aanzienlijker dan men zou denken wanneer men te doen heeft met een overmatige fazantenstand. Bij jonge aanplantingen kan breuk optreden na hagelschot en dikkere stammetjes waarin de hagel doordringt, vertonen later deze plekken in het hout als een ernstig gebrek. Zelfs oudere stammen kunnen hierdoor bedorven worden.

In een dichtere beplanting is de schade ernstiger dan bij een ruimer plantverband en in een bos met weinig leeftijdsvariatie meer dan in een gevarieerd bos waar meer gelegenheid is om driften met een vrij schootsveld te maken. Wanneer deze niet aanwezig zijn en ook bij individueel jagen zal men vaak boven jonge aanplantingen schieten en stammetjes raken. Behalve vervorming kan daardoor ook breuk optreden, zowel direct als later door afbreken van beschadigde stammen ten gevolge van de wind.

Hierbij gaan enkele afbeeldingen van breuk en vervorming van vrijwel geen bescherming. Zij bieden een te verwaarlozen weerstammen na hagelschot die het beeld van de schade goed weer-geven.

Een indirecte schade door dit eenzijdig jachtbeheer in de hand gewerkt, is muizenschade. Een fazantenjacht zoals men zich die wenst, d.w.z. bij schieten altijd prijs, vereist namelijk absolute afwezigheid van roofwild. In een gevarieerd terrein met populierebossen is de mogelijkheid aanwezig om de fazantenstand

met kunstmatige middelen tot elke gewenste hoogte op te voeren en het hier beschreven gevaar is volstrekt niet denkbeeldig.

Als titel voor het vorenstaande heb ik met opzet gekozen „Jachtschade” en niet „Wildschade”, omdat het jachtbeheer verantwoordelijk is voor deze wildschade. In een rationeel gevoerd bedrijf behoeft geen noemenswaardige schade voor te komen. Bedrijven echter waar een reëel en rationeel jachtbeheer mogelijk is, zijn zeldzaam en dit is een van de absurde inconsequenties van de in nood verkerende bosbouw.

Ir. J. T. M. Broekhuizen / Hoe herkennen wij onze handelspopulieren? V (slot)¹⁾

Afdeling Houtteelt, I.B.O., Landbouwhogeschool

In dit laatste artikel zullen 'Geneva', 'Oxford' en 'Androscoggin' worden behandeld. Deze rassen zijn in de Verenigde Staten ontstaan uit kunstmatige kruising. 'Geneva' en 'Oxford' hebben beide als ouders *P. maximowiczii* ♀ (een balsempopulier) en *P. berolinensis* ♂. Deze laatstgenoemde is zelf een natuurlijke bastaard van de balsempopulier *P. laurifolia* ♀ en - waarschijnlijk - de Aigeiropopulier *P. nigra* 'Italica' ♂. *P. 'Androscoggin'* is een zuivere balsempopulier en wel een kruising tussen de balsempopulieren *P. maximowiczii* ♀ en *P. trichocarpa* ♂. Hoewel 'Geneva' en 'Oxford' strikt beschouwd niet tot de sectie *Tacamahaca* (= balsempopulieren) kunnen worden gerekend omdat het kruisingsprodukten zijn van populieren, behorend tot de sectie *Tacamahaca* en de sectie *Aigeiros*, spreekt men in de praktijk wel van balsempopulieren.

De drie rassen kunnen door hun meer of minder eironde blad-vorm gezamenlijk zonder moeite worden onderscheiden van alle andere handelspopulieren. Beter dan door een nadere omschrijving wordt dit aangetoond door de foto's.

Beschrijving.

cv. Geneva, ♀ (fig. 1).

Ontluiking: eerste helft april, ongeveer een week vroeger dan 'Heidemij'.

Blad: grootste breedte tussen ruim $\frac{1}{2}$ en $\frac{3}{4}$ x lengte hoofdnerf, enigszins variërend, ($b/hn = 0,62-0,73$; gemiddeld 0,67); breedte op éénkwart van de top ruim $\frac{1}{3}$ x lengte hoofdnerf ($d/hn = 0,39$); voet rond zonder of met een onduidelijke inham; top toegespitst; blad vlak of dakvormig met enigszins omhooghangende punt; nerfhoek ca. 45° ; steel behaard, $\frac{1}{3}$ tot $\frac{1}{4}$ x lengte hoofdnerf; jonge blaadjes lichtgroen met bruin.

Scheut: rond, geheel behaard; bovenaan vrij veel bruinrood; lenticellen lijnvormig, meest 1-2 mm, soms tot 5 mm; aantal ca. 20 per 3 cm scheutomtrek; knoppen met spitse, aanlig-

gende punt, 9-10 mm, bruin of bruinrood.

Zijtakken: betrekkelijk weinig; hoofdzakelijk op het tweede kwart van de scheut, gerekend vanaf de grond; takhoek ca. 40° .

Karakteristieke kenmerken: b/hn tussen ruim $\frac{1}{2}$ en $\frac{3}{4}$ x hoofdnerf; d/hn ruim $\frac{1}{3}$ x hoofdnerf; jonge blaadjes lichtgroen met bruin; scheut rond.

Verschillen met de beide andere balsempopulieren: b/hn en d/hn kleiner dan bij 'Oxford'; jonge blaadjes bruiner dan die van 'Oxford'. In tegenstelling tot 'Androscoggin' heeft 'Geneva' een ronde scheut en geen inham.

cv. Oxford, ♀ (fig. 2).

Ontluiking: eerste helft april; enkele dagen later dan 'Geneva', enkele dagen vroeger dan 'Heidemij'.

Blad: grootste breedte ruim $\frac{3}{4}$ x lengte hoofdnerf ($b/hn = 0,85$); breedte op éénkwart van de top iets groter dan $\frac{1}{2}$ x lengte hoofdnerf ($d/hn = 0,58$); voet rond zonder of met een kleine inham; top kort of zeer kort toegespitst, meestal gedraaid; bladoppervlak vlak; nerfhoek ca. 45° ; steel behaard, $\frac{1}{4}$ tot $\frac{1}{3}$ x lengte hoofdnerf; jonge blaadjes groen.

Scheut: rond; geheel behaard; bovenaan vrij veel bruinrood; lenticellen meest lijnvormig, soms ovaal, 1,5-4 mm, soms tot 5,5 mm; aantal ca. 18 per 3 cm scheutomtrek; knoppen met spitse, aanliggende punt, 9-10 mm; bruin tot roodbruin.

Zijtakken: variërend in aantal, vaak tot ruim $\frac{1}{2}$ x de hoogte van de plant; takhoek ca. 60° .

Karakteristieke kenmerken: b/hn ruim $\frac{3}{4}$ x hoofdnerf; d/hn ruim $\frac{1}{2}$ x hoofdnerf; jonge blaadjes groen; scheut rond.

Verschillen met de beide andere balsempopulieren: b/hn en d/hn groter dan bij 'Geneva' en 'Androscoggin'; jonge blaadjes groen. In tegenstelling tot 'Androscoggin' heeft 'Oxford' een ronde scheut en geen of een kleine, onduidelijke inham en bovendien een scheut met vaak veel bruinrood.

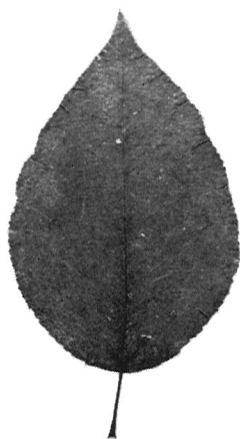

Fig. 1. *P. 'Geneva'*.

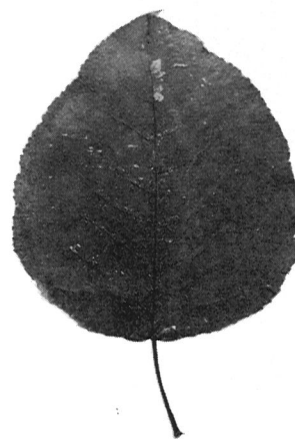

Fig. 2. *P. 'Oxford'*.